

[Hans Hansen (Rørby).]

tisk, men tværtimod partisk, saa det i høj Grad bliver Etaterne, der er dirigerende for Rigsdagen, og Etaterne, der regerer Landet.

Derfor er Statens Drift af vort Erhvervs- liv, dens Regulering af Produktion og Om- sætning i sig selv en Fare for og en Trusel mod Folkestyret, ja, den berøver Regering og Rigsdag Evnen til virkelig at varetage Folkets, det vil sige Almenhedens Interesser, Forbrugernes Interesser. I Øjeblikket har vi et Fænomen med en Briketfabrik oppe i Kaas i Vendsyssel, hvor Erhvervenes Laane- fond er engageret med et Millionbeløb i en Virksomhed i Vildmosen, som har faaet Til- skud fra Staten i det Regnskabsaar, der nu er gaaet, paa 106 000 Kr., som staar opført paa den Tillægsbevillingslov, vi nu behand- ler. Det kunde være rart at faa oplyst, hvilke Kræfter der har været i Virksomhed under den nylig afsluttede Tysklandsover- enskomst, hvor det tyske Kontingent for indførte Briketter er nedsat. Det forlyder endvidere, at der ikke maa udskibes tyske Briketter i nordjyske Havne, samtidig med at man har delt Landet i Zoner, saa Stats- briketterne er betydelig dyrere i Vendsyssel, hvor Fabrikken ligger, end f. Eks. i Sønder- jylland. Dette er ganske usømmeligt, og rent bortset fra, at en saadan Virksomhed aldrig kan blive rentabel, mener jeg, det var bedre, om den blev puttet ned i den Mose, ved hvilken den ligger, saa vi aldrig saa den mere.

Kærnen i Socialdemokratiets Politik har altid været folkestyret eller maaske rigtigere klassestyret Planøkonomi, baaret oppe af den nøje Sammenhæng mellem Parti og Fagbevægelse. Nu har vi Plan- økonomien, og nu har vi set, at Folkestyret undergraves af den. Natten mellem den 28. og 29. Marts lærte vi, at Planøkonomien krævede det Offer, at Klassestyret maatte falde, det vil sige, Fagbevægelsens Magt blev trængt tilbage og Sammenhængen mellem Socialdemokratiet som Parti og som Fagbevægelse blev kappet over. I hele Socialdemokratiets Opgangsperiode stod Partiet i Fagbevægelsens Tjeneste, og det er egentlig Fagbevægelsen, der har ført Socialdemokratiet frem til den Magtstil- ling, det har i Dag. Den 28. Marts skete der en afgørende Vending i Socialdemo- kratiets Udviklingshistorie. Den politiske Magtfraktion satte Fagbevægelsen Stolen for Døren og gjorde den kollektive Arbejds- standsning ulovlig.

At dette var et afgørende Brud mellem det faglige og det politiske i Socialdemo- kratiet, tror jeg, ingen vil benægte. Thi

har en Voldgiftsret afsagt en Kendelse, der afgør en Lønstrid i Fagforeningens Disfavour, har den socialdemokratiske Rege- ring Forpligtelse til at gennemføre Kendel- sen, der er Lov, og dette vil formentlig igen sige, at den politiske Fraktion i Partiet, som har nægtet den faglige Blokade- retten, skal eventuelt beskytte Arbejdsplad- serne og de arbejdsvillige ved Hjælp af Politiet, eventuelt ved Hjælp af Militæret.

Dette er Planøkonomiens Konsekvens. Ogsaa Fagforeningerne maa nu erfare, at Staten som Leder af Erhvervslivet betyder en Afslutning paa deres Monopoltilværelse, deres Monopol paa selv at være medbestem- mende over deres Løn- og Arbejdsvilkaar. Det er Forsøget paa ad politisk og faglig Vej at skabe sig et Fagmonopol, der har skabt en Situation med de to store Hære i Erhvervslivet over for hinanden, og det er dette, som den 28. Marts knækkede Ryggen. Thi der er ingen principiel For- skel paa Arbejdsgiver- og Fagforeningerne, begge er Udtryk for en tiltaget Monopol- magt; men Socialdemokratiet havde næppe tænkt, at det skulde være dem selv, der kom til at give Fagforeningerne Døds- stødet.

Hvad dette kan føre til i den fremtidige politiske Udvikling, vil Tiden vise, men for Fagforeningerne bliver det et meget stort Problem, om ikke Vejen til Arbejdets og Arbejdernes Frigørelse snarere gaar gennem det økonomiske Livs Frigørelse end gennem Planøkonomi og Monopoldannelse.

Den 28. Marts er formentlig Højde- punktet i denne Regerings planøkonomiske Politik — maaske det ogsaa bliver den sidste storpolitiske Bedrift i Koalitions- regeringens Historie. Den Sejr, Det radikale Venstre her vandt ved at tvinge Storebror til at tage Planøkonomiens Konsekvens, be- tyder, at Det radikale Venstre har vundet noget af sin Selvstændighed tilbage, selv om det ærede Medlem Hr. Rager hin Fredag Nat den 27. med Ildhu og Afsky vendte sig bort fra Voldgiften, nu da der endelig var Brug for den. Men Selvstændighed kan være en farlig Ting for Koalitionen og dens lyk- kelige Fremtid, saa efter et Landstingsvalg, hvor Landstinget forhaabentlig bereder sin egen Begravelse, er det jo ikke sikkert, at vi igen mødes med en Regering Stauning— Munch, men det gør endelig heller ikke noget, blot Folkets Vilje bliver respekteret.

Hvor stærkt Omfanget af Statens Virk- somhed er vokset, vidner Forøgelsen af Statsbudgettet stærkt om. Statsregnskabet for 1930—31 balancerer med 343 Mill. Kr., for 1931—32 var det nede paa 332 Mill.